

Liberia

Paralleller mellan fredsbyggandet och IBL

Anders Dalfelt
Gabriel Strinde

Abstract

Uppsatsen är en fallstudie av Liberia i vilken vi undersöker fredsbyggandet inom landet under perioden 2001-2009 med ett särskilt fokus på efterkrigstiden. Undersökningen har för avsikt att pröva huruvida det kan dras paralleller mellan fredsbyggandet och utvalda delar av teorin om IBL. Senareläggningen av det liberianska valet och institutionsstärkandet är centrala delar som vi kan koppla till teorin om IBL. Att FN valt att inte överta direkt kontroll av statliga institutioner står i kontrast till IBL som förespråkar ett slags internationellt förmyndarskap som successivt ska överlämnas till ett stabilare inhemskt styre. Slutsatsen vi kunnat dra är att likheter finns men direkta kopplingar till centrala delar av teorin är utelämnade i processen vilket inte möjliggör en konkret koppling.

Nyckelord: Liberia, IBL, fredsbyggande, institutionsstärkande, korruption

Antal tecken: 40 415

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte & frågeställning.....	1
1.2	Teori	2
1.3	Metod.....	3
2	Centrala begrepp	4
2.1	IBL.....	4
2.2	Freedom House	5
3	Bakgrund	7
3.1	Inbördeskrigets slutskede (2001-2003)	7
3.1.1	År 2001	7
3.1.2	År 2002-2003	8
3.2	Övergångsperioden (2004-2005)	9
3.2.1	År 2004	9
3.2.2	År 2005	10
3.3	Demokratiutveckling (2006-2009).....	11
3.3.1	År 2006	11
3.3.2	År 2007	12
3.3.3	År 2008	13
3.3.4	År 2009	13
4	Analys	15
4.1	Wait until conditions are ripe for elections.....	15
4.2	Control hate speech	16
4.3	Rebuild effective state institutions	17
5	Slutsats	21
6	Referenser	23

1 Inledning

1.1 Syfte & frågeställning

Efter att ha gått igenom olika typer av artiklar och rapporter kring vårt planerade ämne Liberia fastnade vi för rapporter från Freedom House som visade på utvecklingen av politiska och medborgerliga rättigheter i landet. Med Liberias turbulenta historia i åtanke och den positiva utvecklingen på senare år som presenteras i Freedom House årliga rapporter har vi valt att pröva de bakomliggande orsakerna utifrån Roland Paris teori om Institutionalization Before Liberalization (IBL).

Anledningen till att valde Liberia som fall var dess relevanta koppling till freds- och konfliktämnet, specifikt eftersom de genomgått 14 år av inbördeskrig mellan 1989 och 2003. En ytterligare aspekt som bidrog till vårt val är det fredsbyggande arbete som nu pågår och hittills utvecklat sig i en positiv riktning. Vi har avgränsat oss tidsmässigt genom att rikta in oss på perioden 2001-2009. Detta för att Liberia upplevt tre olika regimer under denna period och övergången från en i praktiken enpartistat, till en korrupt interrimregering och slutligen ett Liberia som arbetar med demokratiutveckling och fredsbyggande.

Fredsbyggandet i Liberia är en relativt ung process och med den instabilitet som råder i regionen är freden bräcklig. Då både fredsbyggande och utveckling är två breda begrepp kommer vi att lägga stort fokus på institutionsbyggandet i landet och pröva detta mot Paris teori om IBL. Även inom IBL har vi valt att avgränsa oss eftersom omfattningen annars hade blivit för stor och vi väljer därför att testa de delar som vi anser vara mest applicerbara.

Anledningen till att vi valt att använda oss av IBL är att vi såg paralleller mellan det vi visste om teorin och den litteratur vi tagit del av rörande Liberia. Utifrån detta ansåg vi det vara intressant att se huruvida fredsbyggandet i Liberia följde de punkter i IBL som vi tyckte oss se kopplingar till.

Med det här arbetet har vi för avsikt att testa om och i så fall till vilken grad teorin om IBL har implementerats inom fredsbyggandet i Liberia och om den i så fall haft en positiv inverkan på processen.

De frågeställningar vi kommer att utgå ifrån är: *Kan IBL användas för att förklara varför fredsbyggandet i Liberia varit framgångsrikt efter inbördeskrigets slut år 2003?*

Till vilken grad är IBL användbart för att förklara fredsbyggandet i Liberia under perioden efter inbördeskrigets slut år 2003?

1.2 Teori

Det finns redan relativt många artiklar kring det post-konfliktuella samhället i Liberia men utifrån vår vetenskap är det ingen av de som prövar sambandet mellan IBL och fredsbyggandet.

Som vi tidigare nämnt är Liberias fredsbyggandeprocess i ett tidigt skede och därför ansåg vi det intressant att använda Roland Paris teori om IBL för att titta på det institutionsstärkande arbete som bedrivs. Vi har valt att avgränsa oss till tre av de sex nyckelelement som innefattas inom teorin. De vi kommer använda oss av kommer förklaras närmare under kapitel 2.1. Övriga tre som vi kommer att utelämna i detta arbete är *design electoral systems that reward moderation, promote good civil society* samt *adopt conflict-reducing economic policies*.¹

Design electoral systems that reward moderation utelämnar vi då det liberiska valsystemet är utformat efter den amerikanska modellen och inget verkar tyda på att detta skulle vara ett hot mot freden. Då stora delar av denna punkt också behandlar valfrågor har vi valt att istället fokusera på senareläggandet av valet då kopplingarna till senareläggandet är mer applicerbart på Liberia än utformningen av ett rättvist valsystäm som gynnar återhållsamhet. *Promote good civil society* anser vi i nuläget vara mindre relevant då motsättningar inte heller är avgörande för instabilitet och dessutom hanteras på politisk nivå. *Adopt conflict-reducing*

---

¹ Paris, Roland, *At war's end: Building peace after civil conflict*, Cambridge University Press, New York, 2004, s. 187-211

economic policies utelämnar vi då fokuset i detta arbete inte kommer att ligga på den ekonomiska faktorn eftersom omfattningen i så fall hade ökat markant.

Vi har valt att använda oss av Freedom House för att redogöra för utvecklingen i Liberia mellan åren 2001-2009. Anledningen till att vi valde just Freedom House var för att de dels redogör för utvecklingen och samtidigt ger en poäng beroende på vilken grad av medborgerliga rättigheter och politisk frihet som råder i landet. Länder ges poäng genom en lång rad kriterier som vi kommer att nämna mer specifikt under rubrik 2.2.

1.3 Metod

Det här arbetet är en teoriprovande fallstudie av Liberia där vi använder oss av IBL. För att bedriva denna fallstudie utgår vi från Freedom House frihetsranking. Fördelen med Freedom House är deras objektivitet och att de kan ge en bild av hur landet har tagit steg mot att bli mer fritt och öppet.

Först kommer vi att presentera Roland Paris teori om IBL där vi går igenom de specifika punkter vi kommer använda oss av och vad de innebär. Därefter kommer vi presentera de kriterier för rankingen som Freedom House använder samt hur de sammanställer sitt resultat. Bakgrunden till konflikten kommer vi grunda på information från Freedom House, Amnesty International, FN och Human Rights Watch. Analysen är uppbyggd kring de utvalda delar av IBL vi använder oss av och under respektive rubrik analyserar vi den fortskridande utvecklingen i Liberia och huruvida det kan kopplas till IBL. I analysen kommer vi dessutom använda oss av Transparency Internationals korrupsionsindex för att visa på förändringen i korrupsion då det är en så pass central del inom institutionsbyggandet.

Fallstudien av Liberia möjliggör att vi kan fokusera på att pröva IBL, vilket skulle kompliceras av fler eller tidsmässigt avlägsna fredsbygganden. Den avgränsningen i tid som vi valt att göra bidrar till att vi kan se utvecklingen från inbördeskrig till stabiliserande av demokratin vilket gör det möjligt för oss att tydligare se huruvida det finns klara kopplingar mellan IBL och fredsbyggandet i Liberia.

2 Centrala begrepp

2.1 IBL

Roland Paris presenterar sin teori om *Institutionalization Before Liberalization* (IBL) i boken ”At war’s end”. Tanken med IBL är att den ska fungera som ett slags verktyg till fredsbyggare och huvudsakligen handlar den om att fokusera på att stärka institutioner innan främjande av politiska och ekonomiska reformer.

Vi beskrev tidigare att vi kommer att utelämna tre av de sex nyckelelement som presenteras. De tre som behandlas i detta arbete är följande:

Wait until conditions are ripe for elections bygger på en uppfattning om att för tidigt utförda val riskerar underminera demokratiska principer, då främst politisk konkurrens. Politiska konflikter kan uppstå då den nyvunna maktinnehavaren inte har som mål att fortsätta landets styre i en demokratisk riktning. Val som hålls för tätt inpå en nyligen avslutad konflikt riskerar att starta konflikten på nytt eftersom oppositionsledare inte nödvändigtvis är nöjda med resultatet och kan lätt återuppta en väpnad konflikt. Fördelarna med att senarelägga ett val är att motsättningar mellan oppositionella grupper kan minskas över tid och institutioner stödjande rättsväsendet kan stärkas så att säkerheten kring valet kan upprätthållas.²

Control hate speech handlar om etablerandet av fri media och motverkandet av hatbudskapsspridning. Etableringen av fri media kan ses som en tudelad process som inledningsvis inriktar sig på en begränsad mediefrihet som istället fokuserar på ansvarsfull rapportering och användande av tillförlitliga källor. Processens andra del syftar till att förhindra hatbudskap och falsk rapporterings förekomst i media. Inledningsvis bör kontrollen av media skötas av en objektiv organisation eller internationell aktör för att minska risken för att legitima regimopponenter förhindras ifrån att uttrycka sin mening i media. Syftet med den

---

² Paris, Roland, *At war’s end: Building peace after civil conflict*, Cambridge University Press, New York, 2004, s. 188-190

här delen av IBL är att övergången till fri media ska vara successiv och kontrollerad.³

Rebuild effective state institutions är IBL-teorins mest centrala beståndsdel och syftar till att stärka offentliga institutioner som opartiskt kan upprätthålla lag och ordning samt motarbeta krafter som inte är förenliga med demokrati. Den här punkten är ett övergripande mål för hela teorin om IBL. Viktigt här blir att bygga starka institutioner innan politiska och ekonomiska reformer genomförs. Ett specifikt exempel Paris tar upp är utbildande av ny personal där den saknats, varit inkompetent eller korrupt. Den relativt nya teorin om IBL är ett långsiktigt projekt som fredsbyggare kan tillämpa för att omvända post-konfliktuella stater.⁴

2.2 Freedom House

Varje år utkommer en rapport från Freedom House som analyserar politiska rättigheter och medborgerliga friheter. Sedan 2002 har rapporter från Liberia utgivits. Rapporterna inkluderar en ranking från en skala mellan 1-7 där 7 är det sämsta resultatet. Efter en sammanställning av olika frågor bedöms de politiska rättigheterna och medborgerliga friheterna för att slutligen graderas mellan ”free”, ”partly free” och ”not free”.⁵

Frågorna som används är uppdelade i sju olika kategorier. Den första av dessa är *valprocessen* som berör valsystemets utformning och genomförande. Den andra är *politisk pluralism och deltagande* som handlar om rätten att starta oppositionspartier, frihet från politiskt förtryck samt inkludering av olika sociala grupperingar. Följande tas *funktionell regering* upp som berör transparens inom regeringen och korruption. Vidare behandlas *ytrande- och trosfrihet* där regeringens inblandning i media, frihet för religiösa grupper att utöva sin religion och akademisk frihet utan indoktrinering tas upp. *Organisatoriska rättigheter* hanterar frågor kring frihet att organisera offentliga forum, demonstrationsfrihet,

---

³ Paris, Roland, *At war's end: Building peace after civil conflict*, Cambridge University Press, New York, 2004, s. 196-9

⁴ Ibid., s. 205-7

⁵ Freedom House, *Freedom in the world: methodology*, Freedom House Inc., 2010, hämtat den 6 januari 2011, <http://www.freedomhouse.org/uploads/fiw10/FIW_2010_Methodology_Summary.pdf>

frihet för NGOs samt frihet för bildande av fackförbund. *Lag och ordning* behandlar rättsväsendets självständighet, effektivitet i juridiska frågor samt skydd mot politisk terror. Slutligen tar *individens rättigheter* upp rätten till arbete, jämställdhet samt likvärdiga ekonomiska möjligheter.

Under dessa sju ovan nämnda rubriker finns det flertalet frågor som rör mer specifika aspekter av huvudfrågan. Viktigt att poängtera med dessa frågor är att upphovsmännen till rapporterna inte nödvändigtvis behöver ta hänsyn till alla underfrågor när de gör sin ranking.⁶

---

⁶ Freedom House, *Checklist Questions and Guidelines*, Freedom House inc., 2010, hämtat den 20 december 2010, <http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=351&ana_page=364&year=2010>

3 Bakgrund

I början av 2000-talet pågår ett inbördeskrig i Liberia mellan den sittande regeringen under Charles Taylor och två stora rebellgrupper. Målet för rebellerna är president Taylors avgång och med hot om en kommande humanitär katastrof beslutar sig FN slutligen för att intervensera med stöd från en koalition av västafrikanska länder.⁷

3.1 Inbördeskrigets slutskede (2001-2003)

Perioden 2001-2003 är präglad av inbördeskriget och fredsavtalet i Accra 2003. Freedom House ändrar Liberias status från ”partly free” till ”not free” under 2001 vilket kvarstår under hela perioden fram till 2003. De enskilda resultaten för ”political rights” och ”civil liberties” startar på en sexa respektive femma men sjunker under perioden fram till 2003 till en sexa på båda resultaten.

3.1.1 År 2001

Vår bakgrundsbeskrivning till den liberianska utvecklingen inleder vi år 2001. Under det här året ändrades Liberias status hos Freedom House från ”Partly Free” till ”Not Free” efter att Charles Taylors regim genom ytterligare påtryckningar på media, universitetsstudenter och rättsväsendet försökt tysta ner oppositionella röster.⁸

FN beordrade i maj 2001 sanktioner mot Liberia då regeringen handlade konfliktdiamanter med rebellgruppen Revolutionary United Front (RUF) från Sierra Leone. Sanktionerna innebar reseförbud för högt uppsatta liberianska

---

⁷ United Nations Mission In Liberia, *History*, United Nations Mission In Liberia - Public Information Office, 2004-2008, hämtat den 13 December 2010, <<http://unmil.org/1content.asp?ccat=history&zdoc=1>>

⁸ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House inc., 2002, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2002&country=1580>>

tjänstemän, en förlängning av ett redan befintligt vapenembargo samt handelsförbud på diamanter.⁹

Rapporter från Human Rights Watch vittnar om att avsaknaden av en statlig institution för mänskliga rättigheter i landet underminerar civilbefolkningens säkerhet och rapporter om våldtäkt, tortyr och tvångsrekrytering till väpnade styrkor förekommer från landets nordvästra regioner.¹⁰

År 2001 förbjöd regeringen kortvågsradiostationer vilket bl.a. inkluderade en radiostation som sände ut budskap kring mänskliga rättigheter. Den enda kvarvarande rikstäckande radiostationen var KISS-FM och ägdes av president Charles Taylor.¹¹

3.1.2 År 2002-2003

Under följande år ökade Taylor sin repressiva policy mot oppositionella röster, först genom fängslandet av en känd människorättsförespråkare i Liberia som fängslades p.g.a. sitt uttalade motstånd mot regimen.¹² Vidare under 2002 fängslades en rad journalister utan prövning i domstol, anklagade för att vara terrorister och delaktiga i rebellgruppen Liberians United for Reconciliation and Democracy (LURD).¹³

Efter hårda strider mellan regeringstrupper och rebellgrupper under sommaren antog säkerhetsrådet resolution 1509 den 19 september 2003 vilket ledde till skapandet av United Nations Mission In Liberia (UNMIL) som nådde full styrka i Liberia den kommande sommaren. De tidigare stridande parterna skrev dessförinnan på ett fredsavtal i Accra till följd av att Charles Taylor avsåg sig

---

⁹ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House inc., 2002, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2002&country=1580>>

¹⁰ Amnesty International, *Liberia: Independent human rights monitors urgently needed as civilians are increasingly targeted in conflict*, Amnesty International, 2001, hämtat den 13 december 2010, <<http://amnesty.org/en/library/asset/AFR34/014/2001/en/379092f3-d8b3-11dd-ad8c-f3d4445c118e/afr340142001en.html>>

¹¹ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House inc., 2002, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2002&country=1580>>

¹² Human Rights Watch, *Leading Liberian Rights Lawyer Tortured by Police*, Human Rights Watch, 2002, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.hrw.org/en/news/2002/04/26/leading-liberian-rights-lawyer-tortured-police>>

¹³ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House inc., 2003, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2003&country=428>>

presidentposten och flydde till Nigeria. Som en del av fredsavtalet efterfrågade de tidigare stridande parterna en internationell styrka i Liberia som skulle stödja interrimregeringen och implementeringen av fredsavtalet.¹⁴

Interrimsregeringen som skapades genom fredsavtalet för att styra landet mot nyval 2005 inkluderade de tre stora stridande parterna vilket, tillsammans med Taylors exil och ankomsten av den ca 15,000 man stora fredsstyrkan, bidrog till att motverka nya övergrepp mot mänskliga rättigheter och instabilitet inom Liberia.¹⁵

3.2 Övergångsperioden (2004-2005)

Perioden mellan fredsavtalet och valet var en tid då mänskliga rättigheter förstärktes och pressfriheten återupptogs. Freedom House ändrade Liberias status från att vara ”not free” 2003¹⁶ till ”partly free” 2004. De enskilda resultaten för perioden förstärktes från tidigare år då ”political rights” och ”civil liberties” hamnade på fem respektive fyra för år 2004 och slutligen en fyra för de båda enskilda resultaten för år 2005.

3.2.1 År 2004

Under året 2004 ändrades Liberias status till ”partly free” av Freedom House, detta till följd av övergångsregeringens inkluderande av tidigare stridande parter, ökad pressfrihet och förbättrad implementering av mänskliga rättigheter.¹⁷

F.d. president Charles Taylor förblev i exil i Nigeria och övergångsregeringens förberedelser inför det kommande valet utökade politiska friheter inom landet. Flertalet olika politiska partier kunde nu verka öppet och sprida sina budskap,

---

¹⁴ United Nations Mission In Liberia, *History*, United Nations Mission In Liberia - Public Information Office, 2004-2008, hämtat den 13 December 2010, <<http://unmil.org/1content.asp?ccat=history&zdoc=1>>

¹⁵ Human Rights Watch, *Liberia at a Crossroads: Human Rights Challenges for the New Government*, Human Rights Watch, 2005, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.hrw.org/en/reports/2005/09/30/liberia-crossroads>>

¹⁶ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2004, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2004&country=2970>>

¹⁷ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2005, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2005&country=6775>>

konflikter började föras på politisk nivå och i slutet på 2004 fanns inte längre några politiska fångar kvar i fängelse. Pressfriheten såg en stark förbättring med flertalet radiokanaler som återupptog sina sändningar, privata tidsskrifter började åter publicera nyheter och journalister vittnade om en stark minskning av förföljelser.¹⁸

IMF och Världsbanken uppmanade övergångsregeringen att öka transparensen inom landets ekonomi för att sanktionerna mot diamanthandeln skulle hävas. Regeringen gavs även klara direktiv kring korruptionsbekämpning för att säkra vidare bistånd från internationella utlåningsinstitutioner och givarländer.¹⁹

3.2.2 År 2005

Året kom att bli präglad av det kommande valet där Ellen Johnson-Sirleaf slutligen tog hem segern och kom att bli Liberias nya president och den första kvinnliga statschefen i Afrika. Tolv partier fick kandidater inröstade till olika politiska ämbeten och internationella valobservatörer bedömde både valrörelsen och valresultatet som fritt och rättvist vilket bidrog till att ytterligare stärka Liberias status som ”Partly Free”.²⁰

Johnson-Sirleaf gick till val med att hon skulle bekämpa korruptionen inom landet då korruptionen bedömdes vara så pass omfattande att den låg till grund för många av Liberias problem. Säkerhetsrådet hade dessutom under 2005 röstat igenom en förlängning av diamantembargot då den tidigare övergångsregeringen inte förbättrat transparensen inom landets ekonomi. Västvärlden ställde därtill krav på korruptionsbekämpning för att fortsätta bidra med ekonomiskt stöd till återuppbyggnaden.²¹

Problemen som nu stod framför Johnson-Sirleaf var omfattande vad gällde återuppbyggnaden av Liberia. Dessa inkluderade exempelvis att förstärka, och i

---

¹⁸ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2005, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2005&country=6775>>

¹⁹ Ibid.

²⁰ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2006, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2006&country=7001>>

²¹ Ibid.

viss mån omstrukturera, rättssystemet då stora delar av de kriminella slapp undan straff och landets infrastruktur behövde återuppbyggas.²²

3.3 Demokratiutveckling (2006-2009)

Perioden efter valet behåller Liberia sin status som ”partly free” av Freedom House men de enskilda resultaten förändras endast för år 2006 genom en trea i ”political rights” och en fyra i ”civil liberties”. Åren fram till 2009 ligger både statusen och de enskilda resultaten kvar på samma nivå.

3.3.1 År 2006

Under år 2006, efter Ellen Johnson-Sirleafs installation som president i januari, förstärktes Liberias status som ”Partly Free” hos Freedom House återigen. Detta till följd av förbättring inom korruptionsbekämpning och höjd transparens.²³

Från mitten av 2006 är grundläggande infrastruktur tillbaka till delar av huvudstaden Monrovia, främst i form av elektricitet och rinnande vatten. Återuppbyggnaden av sjukvård, skola och vägar är på väg att återupptas men brist på ekonomiska tillgångar motverkar snabb utveckling. De stora framstegen har varit inom korruptionsbekämpning.²⁴

Under hela året 2006 genomförs revisioner inom den tidigare övergångsregeringen och de olika ministerierna på order av president Johnson-Sirleaf med resultatet att flera tjänstemän på både mellan- och hög nivå blev avskedade till följd av pengaförskingring. Vidare påbörjades undersökningar kring den då befintliga statsförvaltningen som resulterade i tusentals uppsägningar då det uppdagades att personer inte dök upp på sitt arbete, var okvalificerade samt att deras anställningar varit av politiska motiv från tidigare regeringar.²⁵

---

²² Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2006, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2006&country=7001>>

²³ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2007, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2007&country=7215>>

²⁴ Ibid.

²⁵ Ibid.

I mars 2006 utelämnade Nigeria Charles Taylor till domstolen i Haag för att ställas inför rätta. Under samma period stängde hälsovårdsministeriet ner två av tre barnhem, anklagade för att agera som front för barnsexhandel.²⁶

3.3.2 År 2007

Under 2007 fortsatte Johnson-Sirleaf sitt antikorrupsionsarbete samtidigt som förbättringar inom andra områden framskred långsamt. Revisionen från tidigare år resulterade i flera arresteringar av höga tjänstemän från den tidigare övergångsregeringen.²⁷

Storskalig investering från internationella aktörer möjliggjorde en stark ökning inom utbildningssektorn vilket resulterade i att fler barn kunde närvara inom skolan samtidigt som välbehövliga poliser utbildades i ett tempo över förväntan. President Johnson-Sirleaf fortsatte under året dels sitt arbete med att förstärka landets infrastruktur samtidigt som den hårda linjen mot korruption bibehölls. Korrupsionsbekämpningen under året mynnade ut i misstankar om att den tidigare övergångsregeringen var skyldig till förskingring av statliga medel till ett värde av 100 miljoner US-dollar.²⁸

Riksrevisorn anklagade administrationen under Johnson-Sirleaf för att vara minst lika, om inte mer, korrupt än den tidigare övergångsregeringen. Inhemska och internationella observatörer var däremot generellt positivt inställda till det antikorrupsionsarbete som genomfördes av den sittande administrationen och som ett resultat av detta beslutade FN under 2007 att häva det sex år långa embargot mot diamanthandeln. Trots det stora arbetet mot korruption medförde den bristande ekonomiska situationen att byggandet av ett effektivt rättssystem dröjde.²⁹

---

²⁶ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2007, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2007&country=7215>>.

²⁷ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2008, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2008&country=7432>>

²⁸ Ibid.

²⁹ Ibid.

3.3.3 År 2008

Under 2008 blev regeringen under Johnson-Sirleaf utsatt för kritik av oppositionsmedlemmar för maktmissbruk till följd av att makten för utnämmande av borgmästare i kommuner flyttats från valsystemet till presidenten. Kritiken besvarades med att det inte funnits tillräckliga ekonomiska resurser för att hålla valen med. Det internationella samfundet tog regeringens sida i frågan och har fortsatt investera i landet och skriva av statsskulder.³⁰

I augusti 2008 grundades Liberian Anti-Corruption Commission (LACC) på direktiv av president Johnson-Sirleaf. LACC fick däremot bara mandat att undersöka den sittande regeringen vilket naturligt innebar skydd för tidigare regimer. Ett avtal slöts mellan regeringen och företag inom gruv-, skog- och gummiindustrin för att publicera företagens ekonomiska information i ett ytterligare drag för motverkandet av korruption.³¹

Trots att antalet medieföretag ökat markant sedan Ellen Johnson-Sirleaf övertog presidentskapet och pressfriheten fortsättningsvis förstärkts är stora delar av medieföretagen baserade i Monrovia där rapporter 2008 fortfarande visade på trakasserier av journalister.³²

3.3.4 År 2009

Under 2009 författade valkommissionen (NEC) förslag på förändringar av konstitutionen som rekommenderade tillägg till valordningen samt försök till att stärka det partipolitiska systemet. LACC uppnådde under året sin fulla kapacitet och den förre regeringschefen blev frikänd från vissa av sina korruptionsanklagelser men ytterligare åtalpunkter kvarstår kring den förra regimens korrupta verksamhet. Vidare anklagades en rad högt uppsatta tjänstemän för att ha främjat privata aktörers intressen genom politiska medel.³³

---

³⁰ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2009, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2009&country=7646>>

³¹ Ibid.

³² Ibid.

³³ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2010, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2010&country=7861>>

Fredsstärkandet och den ekonomiska utvecklingen var under 2009 fortsatt hotade av brister inom rättsväsendet vilket förtydligades genom massrymningar från statliga fängelser där säkerhet var fortsatt bristfällig. De statliga verkställande organen vidtog däremot mindre av den direkta kontroll som tidigare genomförts inom rättsväsendet men trots detta var rättsväsendet fortsatt försvagat till följd av bristen på anställda, eftersläpande administrativt arbete, överfulla fängelser samt långa fördröjningar innan fångar kan få sina fall prövade.³⁴

Mer specifikt inom rättsväsendet har utbildandet av specialstyrkor inom polisen till viss mån slutförts men den nationella polisenheten kunde fortfarande 2009 inte självständigt garantera allmänhetens säkerhet. Som ytterligare komplikation uppstod under året tre separata sammandrabbningar mellan polisstyrkor och militär vilket höjde röster kring det framtida säkerhetsläget i landet. Vidare fortsatte rån, kravaller och medborgargarden att skapa problem för ordningshållningen.³⁵

Media upprätthöll sin linje om uppmärksammande av korrupcion inom regeringen och utstod periodvis trakasserier från statstjänstemän. Regeringen upprätthåller inte någon begränsning av internet men möjligheten för medborgare att använda sig av det är starkt begränsad p.g.a. undermålig infrastruktur och analfabetism.³⁶

---

³⁴ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2010, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2010&country=7861>>

³⁵ Ibid.

³⁶ Ibid.

4 Analys

4.1 Wait until conditions are ripe for elections

Som vi beskrev under rubrik 2.1 behandlar denna del av IBL senareläggandet av val i syfte att främja säkerhet, institutionsbyggande samt minska motsättningar mellan oppositionella grupper för att säkerställa ordning innan, under och efter val.

Efter fredsavtalet i Accra 2003 var en av de stora uppgifterna för den nyligen anlända UNMIL att skapa förutsättningar för en trovärdig, transparent och rättvis folkomröstning. För att uppnå dessa förutsättningar valde UNMIL att senarelägga valet till 2005 istället för direkt efter fredsavtalets implementering. Under interrimperioden mellan fredsavtalet och valets planerade tidpunkt utbildade UNMIL 22 000 liberianer med syfte att stödja valprocessen.³⁷

En annan anledning som vi ser för valets senareläggning var att landet nyligen tagit sig ur ett långvarigt inbördeskrig och de olika parterna behövde ges tid för att vänja sig vid det demokratiska systemet och maktdelning som följde efter fredsavtalet. Som vi nämnt tidigare i arbetet delades makten upp mellan de tre största parterna från den tidigare konflikten, detta för att de skulle anpassa sig till ett system där motsättningar motarbetas på det politiska planet istället för på slagfältet. Genom att engagera de olika parterna i det politiska systemet gavs FN tid att förbereda inför en folkomröstning genom att stärka rättsliga institutioner och skapa förhållanden under vilka nya politiska partier ges tillfälle att etablera sig och nå ut med sina budskap inför det kommande valet.³⁸

---

³⁷ United Nations Mission In Liberia, *History*, United Nations Mission In Liberia - Public Information Office, 2004-2008, hämtat den 13 December 2010, <<http://unmil.org/1content.asp?ccat=history&zdoc=1>>

³⁸ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2005, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2005&country=6775>>

Vidare är utplaceringen av fredsbevarande styrkor för att garantera säkerhet under valet och utbildande av valpersonal två processer som är tidskrävande, speciellt i det svaga post-konfliktuella Liberia.

Rapporterna från Freedom House under perioden 2003-2005 reflekterar de förbättrade förhållanden som skapades för både ”political rights” och ”civil liberties”. ”Political rights” stärktes från sex år 2003 till fyra år 2005 och ”civil liberties” stärktes även de från sex år 2003 till fyra år 2005. Denna ökning kan tillskrivas faktumet att Charles Taylor avgick och lämnade landet, att pressfriheten ökade och att valet gick som planerat utan återfall i konflikt.³⁹

Beslutet att inte hålla val direkt efter fredsavtalet kan ha varit avgörande i att konflikten inte blossade upp på nytt, med stärkta institutioner och en internationell styrka på plats skapades förutsättningar på det vis Paris beskriver i sin teori om IBL. Ifall valen hållits tidigare hade risken ökat för att förlorarna i valet, med redan beväpnade och mobiliserade styrkor, lättare kunnat återgå till att driva sina frågor på slagfältet.⁴⁰

Även om det inte är ett medvetet drag från FN:s sida att implementera Paris teori om IBL kan vi ändå koppla samman deras arbete med dessa tankar, framförallt eftersom valet sköts upp i syfte att ge tid för att skapa stabilare institutionella och säkerhetsmässiga förutsättningar.

4.2 Control hate speech

Som tidigare nämndes handlar den här punkten till stor del om att förhindra spridningen av hatbudskap i media men vår huvudsakliga fokus kommer vi lägga på pressfrihet och gradvis övergång till friare media.

År 2001 var alla rikstäckande radiokanaler nedstängda och den enda kanal liberianerna hade att tillgå för sina nyheter var Charles Taylors egen kanal KISS-

---

³⁹ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2004, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2004&country=2970>>, Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2006, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2006&country=7001>>

⁴⁰ Paris, Roland, *At war's end: Building peace after civil conflict*, Cambridge University Press, New York, 2004, s. 188-190

FM. Freedom House rapporterade om fängslade människorättsförespråkare och journalister som anklagats för terrorverksamhet, merparten av vilka var medlemmar av LURD som var delaktiga i motståndet mot den sittande Taylor-regeringen.⁴¹

Efter Taylor gick i exil ökade pressfriheten och radiokanaler som tidigare varit nedstängda har successivt återupptagit sina sändningar. Antalet radiokanaler har ökat och 2008 rapporterade Freedom House att antalet radiostationer ökat från en radiostation 2001 till ett femtiotal 2008, merparten av dessa är privatägda och är baserade i Liberias huvudstad Monrovia. Ett trettiotal tidningar ges ut regelbundet, även merparten av dessa är Monroviabaserade. Även om pressfriheten ökat sedan krigsslutet rapporteras kontinuerligt om trakasserier mot journalister.⁴²

År 2009 verkar stort fokus av medierapporteringen ligga på korruptionsbekämpningen som regeringen bedriver men även på att belysa problem med korruption inom regeringen själv. Kritik som riktats mot regeringen då de i viss mån trakasserat media tycker vi delvis kan härledas till Paris teori om IBL då han, som förklarat tidigare, resonerar kring den successiva övergången till fri media. Då vi inte har hittat något som specifikt pekar på att det är ett medvetet steg från regeringens sida att implementera IBL inom media skulle det kunna vara en förklaring på de trakasserier som genomförs från regeringens håll. Vi försvarar absolut inte ett sådant agerande men utifrån teorin om *control hate speech*, där den successiva övergången argumenteras, kan det ev. handla om motverkandet av falsk medierapportering i syfte att förhindra att konflikter uppstår till följd av spridning av falsk information.

4.3 Rebuild effective state institutions

Det huvudsakliga problemet, som vi ser det, med Liberias fredsbyggande och demokratiseringsprocess, har varit återuppbyggandet och stärkandet av institutioner. Efter det långvariga inbördeskriget var de offentliga institutionerna i

---

⁴¹ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House inc., 2003, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2003&country=428>>

⁴² Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2010, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2010&country=7861>>

landet kraftigt försvagade, korruptionen inom staten var utbredd och sanktioner mot landets exportsektor förvärrade den ekonomiska situationen.

Rättsväsendet är ett naturligt bra exempel på sönderfallet av de liberianska offentliga institutionerna då vi dels kan se hur det i inbördeskrigets slutskede varit kraftigt försvagat men också då stort fokus har riktats mot reformering och återuppbyggnad av exempelvis polisväsendet i efterkrigsperioden.

År 2009 rapporterades det, som vi tidigare nämnt, fortfarande om de överfulla fängelserna, eftersläpande inom administrativt arbete och bristen på personal men Freedom House nämner även för samma år hur den direkta statliga kontrollen av rättsväsendet minskar samtidigt som problemen i stort är både uppmärksammade och strävas efter att åtgärdas.⁴³ Som vi nämnt i bakgrunden har Liberia under Ellen Johnson-Sirleaf och UNMIL arbetat med stärkandet av rättsväsendet vilket vi ser som en tydlig koppling till Paris teori om IBL.

Trots att arbetet gått långsamt framåt finns det tydliga bevis kring att arbete med institutionsstärkandet faktiskt prioriteras och genomförs. Det troligtvis största problemet Liberia har med både stärkandet av rättsväsendet och andra institutioner är bristen på ekonomiska medel som försvagar möjligheterna för stadig reformering och återuppbyggnad. Världssamfundet och de stora globala institutionerna har bidragit mycket till återuppbyggnadsarbetet vilket åtgärderna på den havererade infrastrukturen efter krigets slut är ett bevis på men samtidigt verkar det finnas stora problem med att minska arbetslöshet, stärka vitala institutioner, såsom rättsväsendet, och motverka korruption.

Arbetet mot just korruption ser vi som ett av de största hoten mot institutionsstärkandet i Liberia. Freedom House beskriver i sina rapporter korruptionen som utbred och trots de åtgärder som vidtagits existerar den fortfarande trots att den minskat över tid. Anti-korruptionskommissionen LACC blev först 2009 fullt funktionsduglig vilket gör att vi egentligen inte kan säga huruvida den hittills haft en positiv inverkan mot korruptionen.⁴⁴ Däremot ser vi etablerandet av LACC som ett bevis på att arbetet rör sig i rätt riktning då det

---

⁴³ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2010, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2010&country=7861>>

⁴⁴ Ibid.

tidigare inte funnits några kommissioner av den här typen vars enda uppgift är att minska korruptionen inom landet.

Ellen Johnson-Sirleaf gick, som tidigare beskrivet, till val med löften om att korruptionen inom landet skulle bekämpas vilket hon till stor del verkar ha genomfört. Korruptionen är fortfarande ett stort problem i Liberia men exempelvis de barnhem som stängdes ner efter att misstankar om illegal verksamhet uppdagats visar på korruptionsbekämpning redan innan etablerandet av LACC. Dessutom genomförde Johnson-Sirleaf undersökningar på statsförvaltningen som resulterade i tusentals uppsägningar av överflödiga personal som visades vara inkompetent eller befann sig på lönelistorna utan att faktiskt arbeta på förvaltningen.⁴⁵ Dessa två exempel på åtgärder från Johnson-Sirleafs regerings sida visar på hur anti-korruptionsarbetet drevs framåt redan innan LACC var fullt etablerade vilket ger hopp om att dess kommande arbete fortsättningsvis kommer att gynna institutionsstärkandet.

Arbetet med korruptionsbekämpning under perioden efter kriget reflekteras även i rapporter från Transparency International som visar på en stadig förbättring av Liberias situation. När Ellen Johnson-Sirleafs övertog presidentskapet i januari 2006 graderas Liberia till 2,2 i Transparency Internationals korruptionsindex, där maxpoäng tio innebär låg upplevd korruption.⁴⁶ Detta kan jämföras med resultatet i 2009 års index, fyra år in i Johnson-Sirleafs presidentskap, då Liberia fick 3,1 av 10.⁴⁷ Även ifall resultaten från Transparency International visar på en förbättring så kan dessa resultat inte ses som mer än indikation på hur läget förändrats under denna period eftersom korruption är svårsmitt och faktorer kan skilja från år till år.⁴⁸

Fredsbyggandet i Liberia är, som vi ser det, till största delen styrd av den liberianska regeringen vilket gör att Paris teori om *rebuild effective state institutions* inte är direkt applicerbar på eller grundad i Liberia. Anledningen är,

---

⁴⁵ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2007, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2007&country=7215>>.

⁴⁶ Transparency International, *Corruption Perceptions Index 2005*, Transparency International, 2005, hämtat den 5 januari 2011, <http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2005>

⁴⁷ Transparency International, *Corruption Perceptions Index 2009*, Transparency International, 2009, hämtat den 5 januari 2011, <http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/cpi_2009_table>

⁴⁸ Transparency International, *Frequently asked questions*, Transparency International, 2010, hämtat den 6 januari 2011, <http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2010/faqs>

som Paris hävdar, att den administrativa delen av fredsbyggandet ska vara internationella aktörers ansvar fram till att den nationella regeringen effektivt kan överta ansvaret.⁴⁹

Detta har vi inte sett vara fallet i Liberia då rapporter fram till 2009 fortfarande rapporterar om brister inom exempelvis rättsväsendet. Hade IBL till fullo varit implementerat i Liberias fredsbyggande hade rättsväsendet varit styrt av internationell personal och successivt överlämnat ansvaret till nyutbildade liberianska motsvarigheter.⁵⁰

Vad vi då slutligen kan säga om kopplingen mellan Liberia och IBL är att stora delar av Paris resonemang kring IBL verkar följas men det finns för många stora avvikelser för att teorin skulle vara det huvudsakliga verktyget för fredsbyggarna i Liberia.

---

⁴⁹ Paris, Roland, *At war's end: Building peace after civil conflict*, Cambridge University Press, New York, 2004, s. 206

⁵⁰ Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2010, hämtat den 13 december 2010, <<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2010&country=7861>>

5 Slutsats

Precis som den avslutande delen av analysen antyder har vi hittat likheter mellan Paris teori om IBL och fredsbyggandet i Liberia men avvikelserna är, som vi ser det, för utstickande på de enskilda delarna av teorin som vi tittat närmare på och därmed kommer vi fram till att fredsbyggandet i Liberia inte följer en direkt modell av IBL. Anledningen till att det inte skulle följa en ”direkt” modell av IBL är att många av de tankar som Paris framför faktiskt går att spåra i det post-konfliktuella Liberia men de skulle lika gärna kunna härröra från fredsbyggande i stort snarare än den specifika teorin om IBL.

Av de tre delar av IBL-teorin vi har fokuserat på är de tydligaste kopplingarna till Liberia senareläggningen av valet och institutionsstärkandet i stort. Senareläggningen av valet var en nödvändighet för att skapa förutsättningar genom utbildande av personal och återställande av ordningen i landet. Institutionsstärkandet, som är den mest centrala delen av IBL, har vi sett starkast exempel på inom omstruktureringen av statsförvaltningen till följd av korruptionen från tidigare regimer samt det långsamt framskridande arbetet med att stärka rättsväsendet. När vi tittade närmare på *control hate speech* kom vi fram till att IBL inte är tillräcklig för att förklara medieutvecklingen under efterkrigsperioden. Framförallt eftersom vi inte funnit några konkreta exempel på att FN aktivt arbetat med att utveckla media genom utbildning av journalister eller successiv övergång till fri press. Kopplingen mellan IBL i stort och demokratiseringsprocessen i Liberia är ganska svag eftersom FN inte tagit över några statliga organ utan de har endast agerat som ett stöd för upprätthållandet av säkerhet.

Eftersom liberianerna själva arbetat med korruptionsbekämpning utan FN:s direkta inblandning är det svårt att säga huruvida Johnson-Sirleafs regering är uppriktigt engagerade i sitt arbete eller om de endast har för avsikt att ge sken av korruptionsbekämpning för att säkra bistånd genom högre statlig transparens.

Avslutningsvis hävdar vi att IBL inte har varit det huvudsakliga verktyget för fredsbyggarna i Liberia. Den största orsaken till att vi dragit den här slutsatsen är

att FN haft en stödjande roll och inte varit aktivt involverade på det sätt som Paris förespråkar med IBL. Flertalet av de aspekter som vi tittat närmare på, kan kopplas samman med IBL men vi har inte hittat några indikatorer på att detta skulle ha varit ett avsiktligt drag från vare sig FN eller Liberias sida. Även om utsikterna för Liberias framtid just nu ser goda ut är en viktig poäng att detta är en långvarig process som fortsättningsvis kommer kräva både stöd och engagemang från internationella aktörer.

6 Referenser

Amnesty International, *Liberia: Independent human rights monitors urgently needed as civilians are increasingly targeted in conflict*, Amnesty International, 2001, hämtat den 13 december 2010,
<<http://amnesty.org/en/library/asset/AFR34/014/2001/en/379092f3-d8b3-11dd-ad8c-f3d4445c118e/afr340142001en.html>>

Freedom House, *Checklist Questions and Guidelines*, Freedom House inc., 2010, hämtat den 20 december 2010,
<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=351&ana_page=364&year=2010>

Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House inc., 2002, hämtat den 13 december 2010,
<<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2002&country=1580>>

Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House inc., 2003, hämtat den 13 december 2010,
<<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2003&country=428>>

Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2004, hämtat den 13 december 2010,
<<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2004&country=2970>>

Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2005, hämtat den 13 december 2010,
<<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2005&country=6775>>

Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2006, hämtat den 13 december 2010,
<<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2006&country=7001>>

Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2007, hämtat den 13 december 2010,
<<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2007&country=7215>>.

Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2008, hämtat den 13 december 2010,
<<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2008&country=7432>>

Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2009, hämtat den 13 december 2010,
<<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=22&year=2009&country=7646>>

Freedom House, *Country Report: Liberia*, Freedom House Inc., 2010, hämtat den 13 december 2010,
<<http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2010&country=7861>>

Freedom House, *Freedom in the world: methodology*, Freedom House Inc., 2010, hämtat den 6 januari 2011,
<http://www.freedomhouse.org/uploads/fiw10/FIW_2010_Methodology_Summary.pdf>

Human Rights Watch, *Leading Liberian Rights Lawyer Tortured by Police*, Human Rights Watch, 2002, hämtat den 13 december 2010,
<<http://www.hrw.org/en/news/2002/04/26/leading-liberian-rights-lawyer-tortured-police>>

Human Rights Watch, *Liberia at a Crossroads: Human Rights Challenges for the New Government*, Human Rights Watch, 2005, hämtat den 13 december 2010,
<<http://www.hrw.org/en/reports/2005/09/30/liberia-crossroads>>

Paris, Roland, *At war's end: Building peace after civil conflict*, Cambridge University Press, New York, 2004,

Transparency International, *Corruption Perceptions Index 2005*, Transparency International, 2005, hämtat den 5 januari 2011,
<http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2005>

Transparency International, *Corruption Perceptions Index 2009*, Transparency International, 2009, hämtat den 5 januari 2011,
<http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/cpi_2009_table>

Transparency International, *Frequently asked questions*, Transparency International, 2010, hämtat den 6 januari 2011,
<http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2010/faqs>

United Nations Mission In Liberia, *History*, United Nations Mission In Liberia - Public Information Office, 2004-2008, hämtat den 13 December 2010,
<<http://unmil.org/1content.asp?ccat=history&zdoc=1>>